

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Právo dítěte na ochranu před tělesnými, krutými a ponižujícími tresty“

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR

Termín a místo konání: 15. října 2026 od 9:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Zákaz tělesných trestů představuje jeden z nejvýznamnějších civilizačních posunů v ochraně dětí a jejich důstojnosti. Novela občanského zákoníku a zákona o zvláštních řízeních soudních, účinná od 1. 1. 2026, výslovně stanoví, že **výchova dítěte nesmí zahrnovat žádnou formu tělesného trestu, působení duševního strádání ani ponižujícího zacházení**. Tím české právo konečně naplňuje standardy vymezené v čl. 19 Úmluvy o právech dítěte a ve Všeobecném komentáři č. 8 Výboru OSN pro práva dítěte.

Smyslem školení je podat ucelený výklad této změny – nejen v rovině právní, ale i v praktickém uplatnění v rodině, škole, sportu, zdravotnictví a náhradní péči. Účastníci porozumí tomu, **kde končí výchova a začíná nepřípustný trest**, jak reagovat na projevy fyzické nebo psychické újmy dítěte, jak zvolit nejmírnější funkční zásah a jak nově využívat civilní ochranné mechanismy bez duplicit a zdržení.

Seminář představuje právní rámec odpovědnosti rodičů, pečujících osob, škol a zařízení, analyzuje procesní nástroje OSPOD a soudů, a přináší i přehled přestupkových a trestních dopadů porušení zákazu. Vychází z principu **důstojnosti a rozvíjející se autonomie dítěte**, s důrazem na prevenci, včasné rozpoznání rizik a kultivovanou komunikaci s rodiči.

Zvláštní pozornost je věnována praktickým otázkám: jak popsat zjištěné jednání bez nadsázky i bagatelizace, jak vést záznam o rozhovoru s dítětem, jak dokumentovat důkazy, jak využít participaci dítěte v řízení a jak správně formulovat návrh na předběžné opatření. Součástí programu je i rozbor školních a institucionálních pravidel, která musí být v souladu s novým zákonem, a tvorba krátkých vymahatelných formulací do interních dokumentů.

Kurz je zaměřen na pracovníky OSPOD, škol, zdravotnictví, sociálních služeb i justice a připravuje je na aplikaci nové právní úpravy v každodenní praxi s důrazem na ochranu dítěte, přezkoumatelnost postupu a prevenci sekundární viktimizace.

Na konci vzdělávacího programu bude účastník schopen:

- vyložit právní podstatu zákazu tělesných a ponižujících trestů po 1. 1. 2026
- odlišit přípustné výchovné vedení od nepřípustného trestu
- rozpoznat signály fyzického, psychického či systémového násilí
- posoudit intenzitu zásahu a zvolit přiměřený ochranný postup
- komunikovat s rodičem o změně výchovných vzorců s respektem
- uplatnit civilní ochranné prostředky bez zdržení a duplicit
- využít zásady důstojnosti a nejlepšího zájmu dítěte při rozhodování
- rozlišit role OSPOD, soudu, školy, zdravotnictví a náhradní péče
- správně vést záznam, spis a dokumentaci v citlivých případech
- navrhnout soudní opatření a vyhotovit přezkoumatelný návrh
- identifikovat přestupek nebo trestný čin spojený s použitím nepřiměřeného prostředku
- aplikovat zásady pozitivní kázně v rodině i instituci
- chránit osobní údaje dítěte a předejít sekundárnímu poškození
- vyhodnotit důkazní minimum a psát odůvodnění „bez opomenutých důkazů“
- koordinovat mezioborovou spolupráci v ochraně dítěte

Obsah kurzu:

1. Nový právní rámec účinný od 1. 1. 2026

- Zákaz tělesných trestů, duševního strádání a ponižujícího zacházení
- Posílení ústavní ochrany důstojnosti a integrity dítěte
- Co se nemění: základ rodičovské odpovědnosti a zásady výchovy
- Přejížděné situace u dohod a rozhodnutí vydaných před novelou
- Význam participace dítěte v novém pojetí výchovy
- Předvídatelný přístup soudů a přísnější přezkum rodinných kauz
- Nové procesní možnosti OSPOD a soudní ochrany

2. Definice tělesného trestu, duševního strádání a ponižujícího zacházení

- Právní a psychologické znaky jednotlivých forem
- Fyzické formy: údery, tahání, nucení, bolest působící zásahy
- Psychické formy: děšení, urážení, zesměšňování, izolace, ignorace
- Hraniční situace: fyzický kontakt při ochraně vs. trestání
- Jak posoudit přiměřenost, intenzitu a účel zásahu
- „Pozitivní kázeň“ a vedení dítěte bez trestání
- Typické mýty a jejich právní vyvrácení

3. Rodičovská odpovědnost a hranice výchovy

- Povinnost respektovat důstojnost a rozvoj dítěte
- Výchovná opatření rodičů a jejich limity
- Jak vést rodiče k náhradním modelům chování

- Kdy volit intervenci OSPOD nebo návrh na soudní opatření
- Rozdíl mezi ochranou dítěte a mařením styku
- Jak nastavit komunikaci mezi rodiči a dítětem jako prevenci násilí
- Revize rodinného plánu a kontrolní milníky

4. OSPOD a procesní nástroje ochrany

- Přijímání podnětů a prvotní vyhodnocení rizik
- Výchovní opatření, dohody a facilitace rodičů
- Návrh na předběžné opatření a jeho důkazní minimum
- Kolizní opatrovnictví, koordinace se soudem a policií
- Ochrana dítěte v zařízeních a při výkonu ústavní výchovy
- Spisová kázeň, protokolace a chronologická evidence
- Vyhотовování odůvodnění a přezkoumatelnost

5. Školství, sport a volnočasové prostředí

- Povinnosti školy podle školského zákona a vyhlášek
- Přiměřená kázeň a zákaz ponižujících trestů
- Postup při incidentu a komunikace s rodiči a OSPOD
- Spolupráce s poradenskými zařízeními (PPP, SPC)
- Dohled a odpovědnost trenérů a vedoucích
- Záznamy o incidentech, anonymizace a oznamovací povinnost
- Modelové vzory do interních předpisů

6. Náhradní rodinná a ústavní péče

- Povinnosti pěstounů, poručníků a pečujících osob
- Dozor soudu a odpovědnost poručníka
- Zákaz trestů v zařízeních a přiměřené výchovné prostředky
- Podmínky pro oddělenou místnost a stížnostní mechanismy
- Role zařízení při prevenci a hlášení incidentů
- Spolupráce OSPOD – zařízení – soud
- Reakce na porušení zákazu a následná opatření

7. Domácí násilí a rychlá civilní ochrana

- Předběžná opatření podle ZŘS a jejich nové formy
- Zákaz kontaktu, zákaz vstupu do obydlí, dohlížené režimy
- Vztah mezi civilní a trestní ochranou
- Procesní postavení dítěte a ochrana soukromí
- Minimalizace sekundární újmy dítěte
- Formulace výroků a kontrola jejich vymahatelnosti
- Propojení ochrany s úpravou styku a informování

8. Důkazní standardy a dokumentace

- Důkazní minimum pro zásah a návrh na soud
- Fotodokumentace, záznamy, rozhovory, digitální stopy
- Práce s metadaty a ověřováním autenticity
- Záznam výpovědi dítěte bez sugesce
- Jak odmítnout nezákonný důkaz a odůvodnit postup
- Struktura odůvodnění: skutkový stav – právní úvaha – řešení
- Prevence opomenutých důkazů a překvapivých závěrů

9. Participace dítěte a jeho procesní práva

- Přiměřené zapojení dítěte podle věku a vyspělosti
- Ustanovení kolizního opatrovníka a koordinace rolí
- Způsob zaznamenání názoru dítěte do výroku a odůvodnění
- Konflikt mezi názorem dítěte a jeho nejlepším zájmem

- Ochrana dítěte před zahlcením informacemi
- Komunikace s dítětem po incidentu násilí
- Záznamy a prevence opakovaných výsledků

10. Přestupky a trestní činy

- Přestupek použití nepřiměřeného výchovného prostředku
- Trestné činy proti zdraví, svobodě a důstojnosti dítěte
- Volba mezi přestupkovým a trestním postupem
- Koordinace s civilní ochranou a výchovnými opatřeními
- Restorativní přístup, omluva a satisfakce
- Role školy, zdravotníků a komunitních služeb
- Zásada proporcionality sankce

11. Implementace do každodenní praxe

- Interní směrnice a kontrolní checklisty
- Školení personálu napříč institucemi
- Formulace vymahatelných výroků a dohod
- Komunikační matice mezi institucemi
- Monitoring plnění a ukončovací kritéria
- Prevence mikrosporů v rodině
- Příklady dobré praxe a kazuistiky

12. Diskuse a závěr školení